

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Elofizetési ára:
Negyedévre 2 pengő

Száma: 20 fillér.

Szerkesztőségi 107, kiadóhivatali távbeszélő sz. 67.

Kyrie eleison-t

kiáltanak ma a Föld népei iszonyú szenvedéseikben, amikor nyilván tapasztalják, hogy az elmulasztott önkéntes bűnbánat pótlására maga Isten rendez egy borzalmas világhamvazást tűzzel, vérrel, megüszkösödött romokkal és fekete korommal. Mindenfelől elhamvasztott városok porát szórja a mi fejünkre is a szél: nagyon itt az ideje egy magyar bűnbánatnak és lekiismeret vizsgálatnak, szemünk előtt tartva a krisztusi szót: csak az igazság menthet meg benneteket!

Ha pedig ilyenformán alázatosan szolgálni kívánjuk az igazságot és szót fogadunk Széchenynek: kiméretlenül „önkeblünkbe” nyulunk, reá döbbenünk, milyen igazat beszélt a költő, amikor azt mondta: „bizony testvéreim, nem élünk mi jól, nem Istennek tetsző élet!” Reá döbbenünk magyar bűneinkre és ezek között is egyik legsúlyosabbra: hogy távol élünk egymástól, nem törődünk egymással, kevés a felelősség egymás iránt! Ha behatóan kutatjuk e távolságot, észrevesszük, hogy sokkal inkább szellemi távolságok, ezek, mintsem anyagi okokból teljesen megfejlhetők lennének.

A magyar vezető rétegek és a nép műveltsége szinte reménytelen messzeségbe szakadtak szét egymástól. Vezető rétegeinek műveltsége nem magasabb megjelenése a népi kultúrának.

A múlt század óta a mélyen emberi európai kultúrát mind jobban és jobban kiszorítja egy egészen nemzetközi, szintelen, gyökértelen szürke, gépi álkultúra. És e minden nemzeti lelket elorvasztó talmi kultúrának gümőkórus levegőjét szívta magába évtizedeken át a magyar vezető réteg is. Vajjon fel lehet-e tölteni kettőjük között az űrt? Vajjon valaha is meg tudja-e érteni a kettő egymást, tud-

nak-e találkozni a lelkük legmélyén?

A gép ezt a nemzetközi, lúgos, műveltséget rádió, sajtó, mozi, vásznon stb-n keresztül belepumpálja a nép lelkébe és valósággal megbüvöli vele. Ki akar ma a föld mellett maradni és népi viseletben járni, őrizvén a drága hagyományokat?! Nem tanulni igyekszik-e a föld ifjúsága, hogy aztán postán, vagy rendőrségen, vagy közhivatalban valami altiszti álláshoz jusson, csak hogy városban élhessen?!!

Remeg a magyar lélek a nemzetközi rongykultúra hipnotizmusában! Figyeljünk és látván lássuk meg a kötelességeinket is: a népi nemzeti kultúrát csak a vezető réteg segítségével lehet megmenteni: észre kell vennie a naiv népi kultúrában a magyar nemzeti lelket, ezt becsülnie, felkarolnia, értékelnie kell és a maga magasabb szellemiségével tovább kell fejlesztenie. Arany és Petőfi, Bartók és Kodály szelleme kell, hogy eltöltse a vezető rétegeinket: a néppel lelke lemélyén találkoznia kell! Feltétlenül végbe kell mennie nálunk is ennek a gyönyörű, nemzetmentő folyamatnak, mely pl. a finnknél már korábban végbe ment. Nem kell csodálkoznunk azon a gyönyörű egységen, amellyel a mostani válságos hetekben a finn nép intézi sorsát.

Ne folyton csak Isten irgalmáért esdekeljünk anélkül, hogy az egymás iránti felelősségérzés testvéri kézfogásra ne nyújtanánk tenyerünket Több törődés a kisebbek bajaival, több bizalom és jóakarát a vezető réteg iránt!

... Az irgalom az Istennél van ugyan, de Isten nem az üresen sopánkodó népeket fogja vele megajándékozni, hanem azokat, amelyek „önkeblünkben” szolgálják az igazságot és élnek a szeretetet!

Vida István
beír. Kápolán

„Castel Gandolfot légitámdás érte”...

1943. április eleje volt. A csodálatosan szép kék olasz ég derült, napsugaras hangulatában ott álltunk a Castel Gandolfo-i pápai csillagvizsgáló legfelső terraszán. Tőlünk jobbra az albanoi hegység taán sokévezredes kraterében terült el az albanoi tó 133 méterrel feljebb álltunk és a sok helyütt megmérhetetlen mélységű tengerszem tiszta, kék vizében gyönyörködve szemléljük a báránnyelű kergetőzésének visszatükröződését. A szemben lévő 950 m magas Monte Cavorol kellemes tavaszi illatot hozott felénk a szellő Tőlünk balra terült el a római síkság, a Campagna Romana, melynek szélén, tőlünk 30 km-re bontakozott ki a kereszténység fővárosa, az örök Róma. Nem kellett megérőtetnünk szemünket, hogy felfedezzük a kupola és toronyrengeteg között az Anyaszentegyház szimbólumát a Szent Péter templomot, melynek árnyékában a kereszténység közös atyja éjjel nappal örökdi az örök igazságok felett. Messzebb jobbra az ősi mitológiai Sorak'en intett felénk örök fehér hősisakjával. Balra gyönyörű kilátás nyílt a Tirrheni tengerre, melynek hullámain megtört a déli napsugár, széle beleveszett az égbura végtelenségébe. Leírhatatlan az a lelki hatás, amit az ember csak fél óra alatt is át tud élni a természet és emberi munka ez összehalmozott szépségének láttán.

Pedig ez csak a környezet. Maga a helység, vagy városka (kb. háromezer lakosa van) páratlan történelmi multra tekint vissza. Története a Kr. e. előtti korból nyílik és összeesik Róma történelmi nagysággá alakulásának fázisaival. A régészek e helyre teszik Alba Longa városát, a latin település vezérvárosát és mint ilyen méltó vetélytársa volt Rómának. A hosszú ellenséges kedésben Alba Longa alul maradt és a győző rómaiak csak szentélyeit hagyták épen, a várost e pusztították. Még Augustus császár idejében is állnak a régi latin istenségek megmaradt szentélyei. Ezt a gyönyörű hegygerincet használták a római császárok nyaralóhelynek. Emléküket őrzik a Domitján villa és színház romjai, valamint a Tarquinus Suberbus nevéhez fűződő Aqua Ferenina-forrás.

Ujabb nagyobb szerephez jut a lovagkorban. A 12. században egy genovai származású Gandolfus család birtokába ke-

rül, akik várat építenek a tó partjára. Hamarosan átkerül a Savelli család kezére, majd 1596-ban a Szentszék veszi meg, azóta képezi annak tulajdonát. A sokat emlegetett pápai palotát VIII. Orbán pápa építtette 1630. körül. Tervezője Carlo Maderna, a XVII. század egyik legnagyobb építő mestere. A házikapuinát a Zuccari festő iskolai tagjai festették ki és egyik freskója Gericinonak művészi emléket őrzik. E kor másik nagy építőmesterének alkotása a pápai palota előtti téren lévő kút és a Villanovai Szent Tamás tiszteletére emelt templom; ki ne ismerné Bernininek a nevét?

A helység szélén a XVII. század elején épült Barberini villa. A család három bíborost és egy pápát adott az Egyháznak VIII. Orbán néven. Ennek a villának a kertjében vannak az előbb említett Domitian nyaraló romjai. A Barberini villát a lateráni szerződés után Oszország halhatatlan államférfia, Mussolini a körötte fekvő 55 hektáros területtel együtt a Szentszéknek adományozta. Így Castel Gandolfo újra visszakerült a Szentszék birtokába.

XI. Pius alatt rendbehozták, ő maga több nyarat töltött benne. XII. Pius a háború miatt még nem volt itt, hiszen a világegyház és Róma érdekei a Vatikánhoz kötök.

Es ezt az ezer éveket rejtegető történelmi helyet összes eriekeivel együtt nem láthatjuk többé viszont, mert a civilizáció embere pusztító kedvében előléri a föld színeit. De megmarad az elpusztíthatatlan szépségű természet a szebb jövő ígértével.

(dr. K. M.)

Szülők iskolája.

A gyermek szórakozásai.

Nagy érdeklődés mellett zajlott le a Szülők iskolájának második előadása a városhaza tanácstermében. A szülők és érdeklődők zsufolásig megtöltöttek a közgyűlési termet. *Katzenberger Erzsébet* polgári iskolai tanárnő vezetésével a polgáriiskola leányénekara magyar nótákat adott elő, majd általános figyelem közepette *Hites Ferenc* gimnáziumi igazgató tartott előadást a „Gyermek szórakozásai” címen. Minden ember boldogságra vágyik, sóvárog az öröm után — mondotta — áll ez különösen az ifjúságra. Az örvendező lelkek erősek és tiszták.

A mindennapi munkát azonban csak megfelelő pihenés mellett tuduk ellátni s ha a kettő a tiszta öröm és a szűkség, vagy megérdemelt pihenés felfrissülés találkozik, akkor beszélhetünk csak szórakozásról. Ha ezen két tényező közül az egyik nem áll fenn, nem szórakozásról van szó, hanem vétekről, esetleg bűnről illetve időfecséletről, vagy naplopásról. A szórakozásoknak három csoportját különböztethetjük meg: a test erősítésére, a szellem felfrissítésére s az erkölcsi egyensúly megőrzésére szolgálók. A test erősítésére szolgáló a játék, a sport, a séta, a kirándulás. 10—13 éves gyermekeknél a testi szórakozások között a játék vezet, főleg a csoportos játékok, amelyek szabadban üzhetők. A 13 évtől felfele a játék helyét a sport foglalja el.

Itt is elsőrendű kívánalom a szabad levegő. A sport mellett a kirándulás a gyermek legkedvesebb és legértékesebb szórakozásai közé tartozik. A kirándulás a gyermekek számára a tanulásnak és élménynek bőséges kútforrása. Aki meglátta meglátni a természet szépségeit, iudban fában, madárban, bogárban annak nem lesz egyetlen vágya és mindennapos programja a korzó és nem fogja a szabad természet hatását az utca leginkább nem nemes hórnyezethatásaival felcserélni. E téren a szülői ház sokat segíthet. Mi a korzózás eredménye? Felborzolt idegek, a felszabadult képzelet szüete érzélem és gondolatfoslányok izgatott kóválygása, testi lelki feszültség, amely aztán az ifjú embert megakadályozza, hogy kötelességszerű munkájához keslekedés nélkül hozzáfogjon.

A szellemi szórakozások területén a cserkészetre kell legelő sorban ramutálni. Egyik legerősebb támaszunk a maga pedagógiaiailag pompásan felépített nevelési rendszerével és módszerével abba, hogy a fiúból jellemes ember, a szó legszebb értelmében vett igazi férfi legyen. A cserkész tizparancsolat az ifjú életében az Isten tizparancsolatát igyekszik a mindennapos élet apró cselekedetein át beágyazni, amikor emberszeretetre, segítőkészségre, természet-szeretetre, következetes önnevelésre vezet. Oly fontosnak tartom-e kérdést, hogy e helyről is megkérem a szülőket tegyék lehetővé, erkölcsi és anyagi adozatok vállalásával, hogy a fiúk cserkészekké lehessenek. A szellemi szórakozások másik sorában a sajátos érdeklődési irányok kielégítésére szolgáló tevékenységek tartoznak: onképzőkör, aerokör, fotókör, kézimunka, írás-laragás, kémiai és fizikai játékok, sakk, kíséreltek stb.

Tagadhatatlanul egyik legerősebb támasza ez a kiváló kedvtelés nevelőnek, szülőnek, de még magának az ifjúnak is, hogy a serdülés nehéz korszakát szerencsésen atvészelje. Ebben a korban kell ugyanis valami, ami az ifjú szabadidejének minden percét kitöltse, ne maradjon ideje téllenségre, képzeldésre, mert ez ebben az életkorban veszedelmes foglalkozás. Szemvedélyé könnyen való szórakozás a mozi, pedig nincs még egy olyan megtevesztő és helytelen világ-

nézetre vivő találmány a világon. A vászon hamis világának rajzából lesznek a sorsukkal örökké elégedetlen, kitarlóan dolgozni nem tudó, ábrándvilágban élni vágyó emberek, kik a boldogságot számukra kijáró ajándéknak tekintik, amelyért hosszan megküzdeni nem kell. A mozibolondokból adódik ki az önyvilkos fiatalok jelentős százaléka. Nevelő és szülő különös szigorral álljanak e kérdésben gyermekeik mellé. Ugyanez vonatkozik a a színház, kulturális és egyéb művészeti előadásokra.

A harmadik csoportba tartoznak azok a szórakozások, amelyek a lélek egyensúlyát harmóniáját hivatottak biztosítani. Ezek a pajtáság, majd a barátság. Kiseb korban a pajtáság, ha az gyermekeink lelki világának megfelelő, csak előnyös lehet, mert megtaníja már kis korában a közösségi szellemre, gyermekünk nem lesz magabazárkózott, ami a későbbi korban mogorvaságban csúcsosodhat ki. A későbbi korban a barátság igen komoly jellembeli változásokat idézhet elő az ifjában. Eppen ezért mindenkor élénk figyelemmel kell kísérenünk gyermekünk barátait. Semmiképpen sem engedhető meg az idősebb fiúkkal, romott cimborákkal való barátkozás. Fiúk és lányok barátkozása sem engedhető meg. Az úgynevezett diák szerelemmel szemben a szülőnek és nevelőnek mindenkor a megfelelő tapintattal, körültekintéssel kell eljárnia, mert sokszor mélyen gyökerező, magas idealizmuson alapuló érzelmekkel áll a szülő és a nevelő szemben s nyers beavatkozással többet ártunk, mint használunk. Az igazi jóbarát az, akinek társasága jobbá, nemesebbé tesz s szülőnek és gyermeknek az a legnagyobb boldogsága, ha a szülő kisebbkorban a legkedvesebb pajtása, nagyobb korban pedig a legjobb barátja gyermekének.

A nagy körültekintéssel, pedagógia megalapozottsággal megtartott előadás a hallgatókban mély benyomást keltett s az előadót a megjelentek lelkesen megtapsolták.

Február 29 én, kedden délután 5 órakor *Kövesi Józsefné* polgári iskolai tanárnő tart előadást: *Hogyan segíthet gyermekének a szülő a tanulásban* címen.

Credo-gyűlés.

Vasárnap, folyó hó 20-án a Credo-egyesület gyűlést tartott. Ezen *Harmat György* gimnáziumi tanár ismertette *Árpádházi Szent Margit legendáját*. Bevezetésében rámutatott arra, hogy a középkor magyarsága mennyire átélt a kereszténységet és európai hivatását. Ebben személyes példával az Árpádház járt elől, mely sok szentet adott a kereszténységnek. Ezért hálásnak kell lenni az egész emberiségnek. A legkedvesebb és legmagasztosabb szent Árpádházi Margit. Szülei halálából a Gonviselés segítségéért Isten szolgálatára apácának adták. Tündökli érneveivel kiválók a társai közül, nem akarja, hogy a király lányát tiszteljék benne elvégzi a leg-alantasabb munkát is, megalázza magát, súlyos bűnbánatot tart, imádsággal tölti el a nap leg-

nagyobb részét, állandóan sa nyargatja magát. A cseh király kezét visszautasítja és még szigorúbb életre adja magát. Huszonkilenc éves korában visszadja hófehér lelkét az Úrnak. „Oly igen idegen vala az ő teste minden fájdalomtól ő halálának idején, miképpen az ő elméje és az ő teste idegen vala minden testi romlástól és fertőzetességtől.” Szent Margit megtanít minket arra, hogy szenvednünk kell, hogy felemelkedjünk. Legyen példaképe minden katolikus magyarnak, hogyan szolgáljuk Isten és hazát. Ezután őt igen szép részletet olvasott fel a régi zamatos nyelven megírt Margit legendából, melyet a Credo tagjai, éppen úgy mint magát az előadást is, nagy tetszéssel hallgattak s az előadót megtapsolták. *Tihanyi János* elnök, apát plébános befejezésül az irodalmi ju'almak szétosztásánál és a Nemzeti Könyvtár kiadványainak megjelentésénél a Katolikus írókra sértő mellőzésről tartott értekezést. A gyűlést elnök a Hiszekegy közös elmondásával bezárta.

Pécsi művészek hangversenye.

A fellendült mohácsi hangverseny életnek kiemelkedő eseménye volt a pécsi konzervatórium tanárainak kamarahangversenye. Nagyszámú közönség előtt február 20 án vasárnap a város háza tanácstermében mutatta be művészetét és nemes játékát *Takács Jenő*, a jónévi zeneszerző és zongoraművész, *Sirio Piovesan*, a fiatal nagylehetségű hegedűművész és *Thüring Zoltán*, ki nemes játékával meglepetést keltett. A műsor első száma *Csajkovszki* triójának első tétele. Ezt a művet könnyed melancholia jellemzi. A zeneszerző sok bájos zenei motívumot variál, az egészet azonban dagályosság és érzélgőség hatja át. Lényegében nem más, mint kifinomult szalonzene. Az előadó művészek a mű lényegét, a kedves dallamok játékával adták vissza.

Második számként *Beethoven* Tavasz szonátája következett. Ez a melódikában gazdag, változatos, romantikus hanghatásokkal teli, hangszinbolumokkal gyönyörű alkotás nagy tetszést aratott, a darab magával ragadta (az első tételt kelletlenül kicsit gyorsabban is játszotta). Az utolsó tétel elhangzása után szünni nem akaró tapsvihar jutalmazta az előadott darabot, mire Piovesan Paganini 13. caprice című művét játszotta. Itt a művészek alkalmat nyílt megmutatni a közönségnek, mennyire ura a hangszerének. Játékát hallgatni valóban rendkívüli élmény volt. Szünet után Schubert B dur trióját hallottuk. Hangulata igazi Schubert-i, ki nem fogyó varázslatos szépségű melódiák egyvelege. Felejthetetlen szép volt, az utolsó tétel. A művészek összjátéka itt emelkedett tökéletességre; a finom gordonka-játék sokáig emlékezetes marad. Kár volt a darab hangulatát a tételek között tapssal megzavarni. Végül *Takács Jenő* két saját szerzeményét játszotta. A Kis rapszódiaja igen sikerült darab, a közönség meg-

érdemelten tüntette ki tapsával. Utolsóként *Humoreszk c. darabot* hallottuk. A kitűnő pécsi művészeket a közönség szívébe zárta. Estjük méltán sorakozik az évad eddigi, egytől-egyik igen jól sikerül hangversenyeihez. H. Gy.

Werner Dommes és Erik Jørgensen a nem rég Mohácson járt német művészek, *Harmat György* gimnáziumi tanárnak írt levélben meleg szeretettel mondtak köszönetet a mohácsi szíves fogadtatásért. Levelük magyar fordítását ideiktatjuk:

„Németországba való visszautazásunk előtt szeretnénk még a legszívélyesebb üdvözlésünket küldeni Magyarországra „legszebb” városának és az ottani barátainknak! Nagy örömmel gondolunk vissza azokra a szép órákra, amelyeket Önök között töltöttünk és reméljük erősen, hogy nem sokára viszontlátnak egymást.”

Kérem adja át a polgármester úrnak tiszteletteljes üdvözlésünket. Távozunk Magyarországból, ahol ismét oly jól éreztük magunkat. Minden jót kíván és sok szívélyes üdvözlést küld Önöknek mind hívők Werner Dommes.”

„Önök és az összes mohácsi barátainknak szívélyes búcsú üdvözléseimet küldöm; nagyon kedves volt minden a vendégszerelő városukban, örömmel gondolok vissza az Önökkel való baráti együttléteinkre. Reméljük, hogy újból találkozunk mindnyájan egészségben és vidáman egy új dalest szép melódiával Magyarországra legszebb városában. Szívélyes üdvözlés, híve Erik Jørgensen.”

Ime, átadjuk a német művészpár üdvözlését mindazoknak, kik lelkes tapsukkal ünnepezték őket azon az emlékezetes estén a Német Nyelvtanfolyam harmadik hangversenyén.

Sokácok Magyar Olvasókörének farsangi előadása.

Február 20 án, vasárnap délután az Iparosok Olvasókörének zsufolásig megtöltött nagytermében tartotta a Mohácsi Sokácok Magyar Olvasóköre szokásos farsangi estjét. Az olvasókör kitűnő műkedvelő gárdája két szindarabbal szórakoztatta a közönséget. Elsőnek *Sarán c. egy felvonásos sokacnyelvű játékot* mutatták be, kacaglat nagy sikerrel. A darab lelke *Báróc István* volt, aki természetesen, sok derűt keltő játékával megérdemelt sikert aratott. Méltó partnere volt *Budzsaklia Katalin*. *Szajcsán Agnes* kedves játékával, *Simonovics András* biztos felléptével járult hozzá a sikerhez, nem különben a többi szereplők *Dobszai János* vezetésével.

A második darab *Török Rezső Szegény Juhászlegény c. énekes játéka* volt. *Gyurok Mária* és *Gyurok András* együttese, sok kedves éneketbetéttel sok sikert aratott. *Dunai Károly* neki való szerepében ismét elemében volt, s méltán sorakozik melléje *Fildkócs János*, aki félkegyelmű kondás szerepében meglepően jó alakítást nyújtott. *Kis Késity Matyi* bátran mozgott a színpadon. A többi szereplő így *Sztarcevic Vilma*, *Bárdcz István*, *Budzsaklia János*

és, mind hozzájárultak a szép sikerhez. A II-k felvonásban beiktatott magyar táncokért elismerést érdemel a kis *Süttő Jutka*, aki biztosan táncolta végig hosszú szóló táncát, nemkülönben nagy sikert aratott a sokak bokréta tagjai szép magyar táncukkal. A rendezés nehéz munkáját *Treuer Ferenc* látta el s öregebbet e téren szerzett sikereit. A darab ének és táncbetételeinek tamburás zenekarral való kísérete helyett még jobb hatást lehetett volna elérni cigányzenével.

A sokakör műkedvelő ifjúsága kedves estet szerzett hallgatóinak s örömeikre szolgált az a lendület és kedv, amivel úgy a szereplők, mint a teremben a rendezők munkájukat a közönség érdekében el látták.

Kisnemzetek a háború után.

A Mohácsi Iparosok Olvasókör vezetőségének meghívására *dr. Toporczy Emil* miniszteri titkár, a Magyar Külügyi Társaság elnöki tanács tagja *vasárnap, február 27-én délelőtt pontban 11 órakor* az iparoskör nagytermében előadást tart *A kisnemzetek és a nemzeti kisebbségek sorsa a háború után* címen. Az igen aktuális és érdekes előadásra ezúton is felhívjuk Mohács város társadalmának figyelmét.

Az előadást a hirdett időpontban pontosan megkezdik, mert az előadó a déli vonattal elutazik Mohácsról, miélti pontos megjelenést kér az iparoskör vezetősege.

A Polgárok Olvasókörének műsoros előadása.

A háborús időkre tekintettel a Polgárok Olvasókörének hagyományos farsangi estje ez évben csupán műsoros célutánra korlátozódott, mindamellett zsufojt nézőtér tapsolt a *Táncos Jalu* c. énekes népszínmű kitűnő szereplőinek. A darab úgy kiállítás, rendezés, mint játék szempontjából elvitatathatatlantul komoly értéket jelentett mindannyiunknak. *Dunai Károly* az „Öregcsont” ezuttal is kitűnő rendezésben, kifogástalanul összeválogatott műkedvelő gárdával oldotta meg a meglehetősen vontatott, kissé eseménytelen darabot. *Bencsik Kató* a darab fővöskéje nagyszerűen mozgott meglehetősen nehéz szerepében, kellemes hangjával sok forró sikert aratott, bár a darab utolsó jeleneteit helytelenül fogta fel. *Partnere Dunai Károly* a falusi gazda minden szép magyaros tulajdonságát nyugodt, kiegyensúlyozott játékkal maradéktalanul oldotta meg. *Bencsik Mária* szelíd, finom játékkal, bájos hangjával a darab egyik legszebb alakítását nyújtotta, méltó partnere volt *Szücs István*-nak, a fiatal gazdafiú szerepében, akinek félreértett szerelme szüli a bonyodalmakat, *Bali Mária* a hűséges barátnő szerepében kedves volt. A humort *Gadányi Mária* és *Bencsik János* képviselték. *Pompásan* megértették egymást s mindketten megérdemelten sok sikert arattak. A többi szereplők így *Heréb József*, *Szücs Balázs*, *Veszeli Ágnes*, *Bali Péter*, *Pótz Sándor* valamint *Lasztóci László*

primás és zenekara mind hozzájárultak a maradéktalan sikerhez.

A darab kiállítása külön szót érdemel. Ugy a női, mint férfi szereplők választékos ruhái, a színpad izléses berendezése általános jó benyomást keltett, sőt kissé már a darab rovására ment, mert a valószínűség érzését csökkentették bennünk. Mindez azonban mit sem von le a siker érdekében s *Faragó Gábor* elnök vezetése alatt álló Polgárok Olvasóköré fiatalosága *Dunai Károly* kitűnő rendezésében ismét kedves felejthetetlen estben részesítették mindazokat akik örömmel és lelkesedéssel tapsoltak a darab kitűnő, fáradhatatlan és jó kedvű szereplőinek.

Szabadliceum.

A gróf Teleki Pál által alapított Államtudományi Intézet társintézte a Dunántúli Intézet 1943-ban kezdte meg működését Pécsen *dr. Szabó Pál Zoltán* egyetemi m. tanár igazgatása alatt. Az intézet célkitűzéséről és általában a Dunántúlról tartott érdekes, színes előadást február hó 17-én az igazgatója.

Előadásának bevezető részében tisztázta az Intézet jelentőségét. A Tudományos Intézet feladata, hogy a Dunántúltra vonatkozó tudományos vizsgálódások eredményeit a gyakorlatban alkalmazza. Ilyen feladata a régmúlt eseményeinek kikutatása az igazság alapján, gyakorlati szempontból nagyon fontos kérdés az egyke és a városok alapításának, nemzeti jellegének tisztázása, megoldása, a bajok orvoslására vonatkozó tudományos szempontok megállapítása. A Dunántúlnak kétségkívül legfontosabb problémája nemzeti szempontból is az egyke. A köztudatban ezt sokkal sötétebben látják, mint valójában van. Igaz, hogy kevesebb egyes dunántúli megyében a szaporulat, mint másutt, de például a németiség szaporulata ugyancsak a Dunántúlon sokkal kisebb, mint a magyarságé. — A magyarságnál is az egyke a református szigeteken, tapasztalható főként, ahol bizonyos foku elkorcsosodás észlelhető. Viszont ez csak egy 30 ezer lelket számláló foltot jelent a három és félmillió dunántúli lakossághoz képest. Érdekes a városok alapításának a kérdése is. Tudományosan megállapított tény, hogy a Dunántúlon csak rómaiak és a magyarok alapítottak városokat. Pécsen például a kelták alapították, amit a rómaiak által is elfogadott *Sopianae* név (telepítések sorozata) is bizonyítja.

A keresztény-római kultúra idejében *Quinq. ecclesiae* nevet viselte a város központjában álló öt templom után. Szent István a római templom alapjaira építette a püspöki székesegyházat. Maga a város a régi temető helyén épült fel. A Teletyén vízi molnárak laktak. A török után a németiség Bécs által előnyben részesült, nem kellett adót fizetnie, így a magyar lakossággal szemben bizonyos foku fölénybe jutott. Még magyar emberek is inkább nemet nevet vettek fel, hogy kedvezményt kaphassanak.

Az előadás második részében *dr. Szabó Pál Zoltán* a Dunántúl földrajzi és néprajzi érdek-

segeiről beszélt diapozitívek segítségével. Felvonult a Dunántúl a maga bájos, színes és változatos tájaival, szebbnél szebb, festői szépségben pompázó magyar népviseletével. Az előadást érdeklődéssel hallgatta a közönség s a szellemes és rokonszenves előadót lelkesen ünnepelte.

Március hó 2-án dr. Takács Jenő pécsi zeneiskolai igazgató, zongoraművész, akinek február hó 20-iki szereplése Mohács művészeti szcenziója marad még sokáig. *Zenei utazás Afrikától Kelet Ázsiáig* címmel tart velített képpel és hanglemezzel szemléletes előadást az exotikus népek zenei életéről. Az előadás érdekeségét növeli, hogy az előadó, aki évtizedeken tartózkodott külföldön, saját élményei alapján fog beszélni.

HIREK

— **Mép megbeszélés.** A Magyar Élet Part Mohács városi szervezete vasárnap február 27-én délelőtt pontban 11 órakor az iparoskör tanácstermében megbeszélést tart. A meghívottakat kéri a vezetőség a pontos megjelenésre, a kör nagytermében 11 órakor kezdődő külpolitikai előadásra tekintettel.

— **Honvédüzenet.** *Gligorovics Antal* honvéd üzeni szüleinek, jóbarátainak és ismerőseinek, hogy jól van s mindenkit szeretettel köszönt. Tábori postaszámja K. 530.

— **Halálozás.** *Hermann Jozsefné* — *Tomin Mária* mohácsi lakos február hó 18-án Kislippón elhalt. Temetése 20-án volt Kislippón nagy részvét mellett. Halálát férje *Hermann Károly*, gyermeke, szülei és kiterjedt rokonsága gyászolja.

— **Cimadományozás.** *Albrecht királyi herceg erdőöri személyzetének a következő cimadományozásokat engedélyezte. Aerdész: Sztarcsevity János, Hesz Ferenc, Kiss István, Ursprung Ferenc, Böhm Antal, Borbas Mihály, Schneider György, Vogl Simon, Jäger Marin, Fürst János, Föerdör: Feldwebel Mátyás, Strumberger István, Jerszi Lajos, Popovics Zoltán, Kiss Tóth Béla, Ansics Viktor, Richter Lörinc, Lengacs Antal és Repity József.*

— **A pécsi egyetem gyásza.** *Dr. Scipiadés Eiemer* európai híru nőgyógyász, a pécsi egyetem szülészeti klinikájának fáradhatatlan igazgatója, az ifjúság lelkes barátja, 69 éves korában, február 21-én elhunyt. Hamvait a pécsi Ferencesek templomában szentelték be s temetése Budapesten volt. A pécsi egyetem nagy halottját özvegye, gyermekei, unokái, az egyetem professorai, hallgatói és a magyar tudományos világ gyászolja.

— **Névváltoztatás.** A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy *Négeti János* hajos mohácsi lakos nevét „Szevárti”-ra változtassa át.

— **Megfagyott a lakásán.** *Plávicsics Rado*, 38 éves mohácsi lakost holtan találták a lakásán. A vizsgálat megállapította, hogy *Plávicsics* megfagyott. A pécsi ügyészség a temetési engedélyt kiadta.

— **Megkezdődnek a nagybőjti előadások.** A mohácsi kath. Legényegyletben február hó 27-ével ismét megkezdődnek a nagybőjti előadások. Az előadások minden vasárnap délután fél 6 órakor kezdődnek. Az előadások keretében az ifjúság neveléséről tartanak az előadók értekezéseket. Az első előadó *dr. Simon Vendel* gimnáziumi tanár aki a *Gyermeknevelés a családban* címmel tart előadást.

— **Gazdák jutalmazása.** Mindazok a gazdákodók, akik a 1943—44 gazdasági évben a beszolgáltatási kötelességüket a gazdaalapon meghatározott mértékét meghaladóan teljesítették kérhetik a nyilvántartó hatóságtól a jutalom kifizetését. A jutalom kifizetése iránti kérelmet az 1944 évi május hó 31-ig lehet előterjeszteni. Ez időpont után a nyilvántartó hatóság a jutalom kifizetése iránt hivatalból intézkedik. Mindazokról a gazdákrol, kik beszolgáltatási kötelességüket nem rendezték a nyilvántartó hatóság kimutatást fog készíteni és minden további eljárás mellőzésével pénzbírságot fog rájuk kiróni. A közlést a bizottság véleménye alapján.

— **Etessük a madarakat.** Az Ornitológusok Országos Szövetségének elnöke felkéri a nagyközönséget, hogy tekintettel az utóbbi időben esett nagymennyiségű hóra, a madárkakat etetni szíveskedjék, lehetőleg szemes takarmánnyal vagy húsfélével, esetleg főtt zöldséggel, de semmiestre sem kenyérral.

— **Árphántolás.** A közellátásiügyi miniszter engedélyt adott arra, hogy az árphántolással foglalkozó malmok gazdákönnyvel ellátott gazdálkodók részére, a gazdálkodó saját termésű árphántólásból, kizárólag a gazdálkodó saját háztartási szükséglete erejéig árphántolathassanak.

— **Csodálatos gyógyulás.** Székesfehérváron *Kaszap István* sírjánál újabb csodálatos gyógyulás történt. *Nagy Géza* 30 éves idegbénulásos néna kaposvári bognár nyerte vissza beszélőképességét és bénulása is elmúlt. *Nagy* hosszabb ideje súlyos idegbénulásban szenvedett, az orvosi kezelés nem vezetett eredményre. Székesfehérvárra záródokolt, ahol négy napig tartózkodott és mindennap felkereste *Kaszap István* sírját. A negyedik napon a bognármester imádság közben váratlanul felegyenesedett és megszólalt.

— **Tavaszi haszonállat vizsgálatok.** Mohács város polgármestere közli, hogy a tavaszi haszonállat vizsgálatokat március 1-én 7—18 óráig a mohácsi állatvásáron, 2-án 7—10 óráig Homorudon, 13—14 óráig Ujmajoron, 15—16 óráig Klágyán, 3-án 7—8 óráig Főmajoron, 8:30—10 óráig Tölösön, 10:30—13 óráig Sárhátan, 14—17 óráig a szigeti révnél tartják. E napokon minden egypatás állatot korukra való tekintet nélkül a lakhelyhez legközelebb eső vizsgálati helyre kell vezetni. Pótvizsgálat helye március 6-án délelőtt 8 óra a vásártelepen. Aki egypatás állatait nem vezeti fel kihágást követ el s ellene az eljárást megindítják.

Hadigondozottak szénellátása. Hadigondozottak a bajtársi szolgálat igazolása alapján február hó 28-án és 29-én szén-szükségletüket a széntelepen átvehetik.

Szigeti gazdálkodók figyelmébe! A Gabonaforgalmi Központ **Fabry György** mohácsi szigeti lakos kereskedő bizományos megbízását megszüntette. Beszolgáltatási kötelesség teljesítésére szánt gabona átvételére nem jogosult.

Lopás. **Albrecht** kir. herceg sátrhegyi kastélyából ismeretlen tettes 10 drb paplanhuzatot, 20 drb vánkoshuzatot, 5 drb lepedőt, 1 drb vászonköpenyt, 1 drb piké abroszt ellopott. Az ellopott ruhaneműben korona és U. B. himzés volt. A nyomozás megindult.

Mezőgazdasági munkások talpbőr ellátása. A közéleti hivatal közli, hogy a Hangya központja még nem közölte a hivattal, hogy Mohácson ki fogja a talpbőröket kiosztani. A hivatal azt beérkezés után megfelelőképpen közhírré fogja tenni.

Előjelzés a rádió előtt. A rádió közönség az utóbbi időben az adás megszüntekor már szinte úgy viselkedett, mintha a szíreánk szólaltak volna meg. A közvetítés megszűnése csak azt jelenti, hogy idegen gépek közelgnek valahol az ország felé. A műsoradás megszűnése arra szólal, hogy a repülőket így megfosszák egy igen kényelmes tájékozódási lehetőségétől, nem pedig arra, hogy az ország lakossága felesleges izgalmakat éljen át. Hasznos van arra, hogy a rádióadás megszüntekor azoknak az iskoláknak tanulóit, amelyek nem rendelkeznek megfelelő óvóhellyel, haza kell küldeni. Így ha például az országnak csak a nyugati része volt veszélyeztetett, a nemesiárhelyi diák éppen úgy hazament, mint a soproni. Ezen kíván segíteni egy újfajta előjelzés, amellyel közölni fogják az adás megszüntekor, hogy az országnak melyik része felé közelgnek ellenséges repülőgépek. Ezzel a módszerrel sem a tanítás, sem pedig más munka nem áll meg feleslegesen és indokolatlanul. Az előjelzés mi-kéntjén most kísérleteznek, néhány héten belül azonban cseppetől megvalósul.

Miért korlátozzák a mozgást rádió esetén? Megfigyelhettük már, hogy rádió alkalmával az utcán tartózkodók legnagyobb része, ahelyett, hogy a legközelebbi óvóhelyre ment volna, mindenáron tovább akart sietni. Természetes, hogy ilyenkor mindenki lehetőleg óvóhelyre szeretne lenni, ezért siet. A hatóságoknak azonban korlátoznunk kellett a légriadó esetén a szabad mozgást. Ezzel legelső sorban az utcán tartózkodók jól felfogott érdekeiben volt szükség. A magyar közönség még tapasztalatlan, nem ismeri az őt fenyegető veszély nagyságát, ezért siet a rádió alkalmával s ezzel saját maga életét veszélyezteti.

Hirdessen a Mohácsi Hírlapban.

Anyakönyvi bejegyzések
1944 évi február 18-tól 25-ig.

Születések: Kiss Mária, Kanizsai Mihály, Fehér Ferenc, Rupaner Terézia, Mink Mária Györgyike, Eisler Anna, Harmat László György, Güz Mayer Katalin Ildikó, Schweier József, Gobjkovic László, Takács János András, Bohner György, Ulviczki János László.

Házasságkötések: Szekeres Lajos és Nagy Mária, Pfiszner Adám és Móra Mária.

Haldózások: Kverkvarics Mgdolna 81 éves, Plávisics Radoszláv 36 éves, Windendorf Józsefné 70 éves, öz. Wágner Mátyás 76 éves Szidonya Marián 50 éves, öz. Gaspár Lajosné 80 éves, Szeretics István 8 éves, Szigetvári Pál 77 éves, öz. Szi Jánosné 80 éves.

SPORT.

Az MTE vasárnap választmányi ülést tartott, amelyen több fontos ügyet tárgyaltak le és elhatározták a fokozottabb taggyűjtést.

Március hó 5-én tartja az MTE rendes évi közgyűlést.

A váratlan téli időjárás miatt az MTE labdarugóinak tavaszi előkészülete eltolódott és így a héten kezdődött el a labdarúgók rendes edzése.

A bajnoki rajt előtt labdarugóink barátságos mérkőzésekkel vezetik be az idényt. Ennek kapcsán tárgyalásban állnak a Bezdáni SE-vel, hogy március hónapban egy barátságos mérkőzést Bezdánban, míg a visszavégőt Mohácson játsszák le.

Az MTE-t a pélmostonori CSE Pünkösdre labdarúgótornára hívta meg, amelyen a vendéglátokon kívül a Pécsi VSK és az Eszéki Gradjanszki vesz részt.

Az MTE a Pécsi Postás SE-ből visszavágolattal nagy rújátékosát Molnár Endrét, de viszont áthelyezés folytán elvesztette kiűnő kapusát Simon Gyulát.

OMNIA FILMSZÍNHÁZ

Február 25-26-27-28

Magyar Kívánság Hangverseny

Február 29-március 1

Rombadölt álmok

Arany beváltás

FIGYELEM!

Ezüst beváltás

Órát, arany-ezüst ékszert a legolcsóbban vehet
TÖRT ARANYAT, ezüstöt a legdrágábban adhat el
PALLOS MÁRKNÁL
Mohács Ujváros háza.

Javítást, vésést gyorsan és olcsón személyesen készítenek
Ugyanott a világhírű **Tungsram égő, csillár, rádió és villanyszerelési anyag** kapható.

Fridrich Oszkár könyvnyomdája, Mohács.

Kerékpárlopás. **Turn Mikldy** mohácsi cipész-mester 400 pengős kerékpárját ismeretlen tettes ellopta.

Felelősszerkesztő:
DR SZKLAJÁNYI LÁSZLÓ
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR

Nyilttér.

(Az ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik felejtetetlen halottak

Dr. SCHWARTZ BÉLA

elhunyta alkalmából a temetésen való megjelenésükkel, koszorú és virágküldeményekkel vagy részvétük bármily módon való nyilvánításával mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton hálás szívvel jövő köszönetünket

Mohács, 1944. február hó.

A gyászoló család

Magyar nyelvtanú és céljáról váróba vagy magyar lakosú községbe kiadnám

12 éves fiamat,

helyette viszont elfogadnék hasonló korú fiút teljes ellátással, ki a német nyelv elsajátítása miatt falun nevelkedne.

MILICH JÓZSEF
S o m b e r e k.

VESZEK

használt fegyvert, revolvert, vadászati felszerelést, írógépet, varrógépet, kerékpárt, villanymotort, a legmegasabbban

Bezeredy István
fegyverműves, műszerész.

TANONC felvétetik
Sik Sándor
nagykereskedő.

1600 n-ől FŐLD

a szigeten eladó.
Érdeklődni lehet *Sarok utca 2.*

STEYR 9 mm-es nagyméretű

PISZTOLY

bőrtokkal, töltényekkel alkalmi vételben eladó. Községi mezőrendőrök, ipartelepőrök részére kiválóan alkalmas.

Varga gépgyárosnál.

Piaci árak: a szerdai heti piacon:

Buza	42 75 P
Rozs	39 75 P
Takarmányárpa	38 75 P
Sörárpa	42 75 P
Zab	42 75 P
C-öves tengeri	25 90 P
Morzolt tengeri	33 — P
Bab, fehér	80 — P

Ólomzárolt fehérbárcás

LUCERNA VETŐMAG

kapható:

NÉMET GÉZA

Futura bizományosnál.

ELADÓ Mohács szigeten 580 □ öl szántó, mely a lagosítás során az 1 es km körül kerül kiosztásra. Érdeklődők forduljanak

Dr. Beck Alajos
ügyvédi irodájához.

Zrínyi utca 17. számú

ház eladó.

Magánhasználatú telefon teljesen jó állapotban eladó
Kossuth Lajos utca 29.

S abadság tér 9 számú ház eladó.

Érdeklődni lehet ugyanott.

A réten 500 □ öl, szigeten 2000 □ öl

töld eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Töltőtollak, túhegyűtollak javítását vállalom:

Fridrich Oszkár
könyvkereskedő, Mohács

Öt darab nagy nyárfalelő eladó. A ső Kandán a Dunaparton. Érdeklődni lehet:

öz. *Auber Istvánné*
II Lajos u 37.

Pk. 455.1944. sz. Vh. 53.1944. sz

Árverési hirdetemény.

Dr. Schmidt Miklós mohácsi ügyvéd által képviselt Linz István és neje Bitter Teréz nagynyáradai lakosok végrehajthatók javára nagynyáradai lakosok végrehajtható szenedők elleni 213 pengő 90 f tőkekövetelés és járulékaik erejéig a mohácsi kir. járásbírósg 1886/1943 számú végzésével elrendelt közbizottsággal fogantatosítandó kielégítési végrehajtás folytán az 1944. évi január hó 19. napán lefoglalt és 1072 P-re becsült ingóságokat, közöttük hordók, burkád, Nagynyáradon 116 szám alatt végrehajtható szenedők lakásán

1944. évi március hó 2. napjának délután 1/2 3 órájára ezennel kitűzött bírói árverésen a legtöbb igérőnek készpénzfizetés ellenében, azonban a becsár 2/3 részéig nem alacsonyabb vételárban el fogom adni. A szakértői becselés elrendelése esetén a Te. 74. §-a az irányadó.

Mohács, 1944. évi február hó 8.
Nagy Lajos
kir. járásbírósi végrehajtható.